

kommende ikke være afskaaret fra at søge det erlagte tilbage.

Ifølge den tyske Handelslovbog § 348 finder Bestemmelsen i den borgerlige Lovbog § 343 ikke Anvendelse paa Konventionalbod, som en Handlende har paataget sig i sin Bedrift. Dettets støttes paa, at det skulde være særlig betænkeligt at give Handlende Adgang til at slippe fra deres en Gang givne Løfte. Saadanne Betæneligheder ere ogsaa komne til Orde indenfor Kommissionen, og særlig ere de fremhævede af Grosserer-Societetets Komite i dennes Erklæring over det foreløbige Udkast. Kommissionen har imidlertid holdt for, at ogsaa Handlende kunne tiltrænge den ved Udkastets § 37 givne Beskyttelse i den heromhandlede Henseende; Aftaler om Konventionalbod forekomme endog fortrinsvis i Handels- eller dog Forretningsforhold.

Derimod maa den danske Kommissions *Flertal* erkende, at der, naar en Konventionalbod er vedtaget overfor en Handlende i Forhold, der angaa dennes Bedrift, for at kunne dømme om Ubilligheden af, at Boden skal erlægges i sin Helhed, ofte vil udkræves saadanne særlige merkantile Forudsætninger, som ikke med Sikkerhed kunne paaregnes at findes hos de almindelige Domstole. Man har derfor i Paragrafens 2det Stykke bestemt, at naar nogen overfor en Handlende har forpligtet sig til i Forhold, der angaa dennes Bedrift, at erlægge Bod som ovenfor omtalt, og der opstaar Spørgsmaal om Bodens Nedsættelse, kan hver af Parterne, hvis ikke anden Afgørelsesmaade (f. Eks. Voldgift) er vedtaget, anlægge Sagen ved eller fordre den henvist til Sø- og Handelsretten i København, hvor den behandles som Handels sag. Med Hensyn til Begrebet Handlende har man herved beholdt sig til § 2 i Udkastet til Lov om Kommission m. m., se det ved denne Paragraf i Bemærkningerne til nævnte Udkast Side 23 anførte. Den norske og den svenske Kommission har ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at optage en tilsvarende Be-

stemmelse i det norske og det svenske Udkast.

Et af Kommissionens Medlemmer (*Hvidt*) kan ikke tiltræde den i § 37, 2det Stykke optagne Bestemmelse, men maa foreslaa, at dette Stykke udgaar. Til Støtte herfor bemærkes følgende. Bestemmelsen tillægger den ene Part i en Retssag — Sagsøgeren eller Indstævnte — under de nærmere angivne Betingelser Ret til ganske vilkaarligt og mod Modpartens Vilje fra først af eller senere at kræve Sagen draget fra dens ordinære Værneting, der bestemmes efter Indstævntes mulig langt fra København værende Bopæl eller Opholdssted, og faa den behandlet ved en sideordnet Specialret, Sø- og Handelsretten i København; denne Beføjelse tilkommer ham, selv om hverken han eller Modparten er bosat i København eller paa anden Maade er knyttet til denne By. En saadan Regel, der tør forudsættes navnlig at ville blive bragt til Anvendelse af den Handlende, til Fordel for hvem Boden er fastsat, er ukendt ikke alene i den nugældende Lovgivning, men ogsaa i Retsplejeloven og synes i mange Henseender uheldig. Den vil saaledes let vanskeliggøre Sagens behørlige Oplysning og hurtige Fremme, og den vil navnlig paaføre den Part, imod hvem den anvendes, meget stor Ulejlighed og betydelig forøgede Udgifter, ligesom den ogsaa vil kunne medføre unødvendigt Besvær og Tidsspilde for Domstolene. Endelig vil Bestemmelsen give Anledning til processuelle Vanskeligheder baade i første Instans og under en Appel. Overfor disse Indvendinger mod Bestemmelsen — til hvilken der, som bemærket, ikke findes noget tilsvarende i det norske og det svenske Udkast — kan Ønskeligheden af, at den Domstol, der paakender Sagen, er i Besiddelse af merkantil Indsigt, ikke komme i Betragtning. Selv om en saadan Domstols Afgørelse ogsaa i Sager, hvor ikke begge Parter ere Handlende, maatte foretrækkes for den Afgørelse, som træffes af en Domstol, hvor merkantil Indsigt ikke er særlig repræsenteret, maa det sikkert